

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, 2014. évi január hó 15. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A hivatali visszaélés büntette miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Tatabányai Törvényszék 2012. évi március hó 21. napján kihirdetett 3.B.514/2011/8. számú ítéletét megváltoztatja azzal, hogy

Vádlott bűnös hivatali visszaélés büntettben (Btk. 305. § c.) pont).

Ezért a vádlottat 150 (százötven) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.200 (egyezerkétszáz) Ft-ban állapítja meg.

Az így kiszabott 180.000 (száznolcvanezer) Ft pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként egy napot számítva fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Kötelezi a vádlottat az eljárás során eddig felmerült 19.540 (tizenkilencezer-ötszáznegyven) Ft bűnügyi költség megfizetésére külön felhívásra az állam javára.

A másodfokú eljárásban felmerült 6.600 (hatezer-hatszáz) Ft bűnügyi költség az állam terhén marad.

I n d o k o l á s :

A Tatabányai Törvényszék a 2012. március 21. napján nyilvános tárgyaláson meghozott és kihirdetett 3.B.514/2011/8. számú ítéletével terhelte - a Be. 331. § (1) bekezdése szerint, a Be. 6. § (3) bekezdés a.) pontjának I. fordulata alapján, bűncselekmény, ezen belül jogtalan előny szerzési célzat mint törvényi tényállási elem hiányában - az ellene hivatali visszaélés büntette (1978. évi IV. törvény 225. §) miatt emelt vád alól felmentette, és egyben kimondta, hogy a bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ügyésznek a terhelte terhére előterjesztett fellebbezése alapján másodfokon eljáró Győri Ítéltábla a 2012. szeptember 27. napján nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett Bf.39/2012/3. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Győri Fellebbviteli Főügyészség a 2013. február 26. napján a Kúriához érkezett beadványában a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, amelyben a törvénysértő felmentés miatt indítványozta a másodfokú határozat tanácsülésen történő hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását.

A Kúria a 2013. szeptember 5. napján nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett Bfv.II.254/2013/6. számú végzésével a Győri Fellebbviteli Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Ítéltábla Bf.39/2012/3. számú végzését hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította. Megállapította, hogy a felülvizsgálati eljárás során felmerült 3.810 Ft bünyügyi költséget az állam viseli.

A megismételt eljárásban az ítéltábla az ügyet a hatályon kívül helyező határozat okainak és indokainak figyelembevételével bírálta el a Be. 403 § (3) bekezdése szerint.

A Tatabányai Törvényszék 3.B.514/2011/8. számú elsőfokú ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést, a vádlott és védője az ítéletet tudomásul vette.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség az alapeljárásban előterjesztett, Bf.120/2012/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosított formában tartotta fenn, és indítványozta az elsőfokú ítélet Be. 372. § (1) bekezdése alapján történő megváltoztatását, a vádlott bűnösségének megállapítását hivatali visszaélés büntetében (Btk. 225. §), a vádlottal szemben a terhére megállapított bűncselekmény miatt pénzbüntetés kiszabását, illetőleg az eljárás során felmerült bünyügyi költség megfizetésére kötelezését.

Az elsőfokú ítélet tényállását megalapozottnak tartotta, kérte azonban a jogi indokolás körébe tartozó részek mellőzését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eleget tett az indokolási kötelezettségének is, a bizonyítékok értékelése során tett iratellenes megállapításoknak azonban ugyancsak a mellőzését indítványozta.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból hibás jogi következtetéssel állapította meg a terhelt büntetőjogi felelősségének hiányát. Kiemelte, a bűncselekmény megvalósulásához nem szükséges konkrét kérdés, utasítás megfogalmazása, elegendő ráutaló magatartást - akár feltett kérdés formájában is - tanúsítani a befolyásolni kívánt személy(ek) irányába, vádlotti magatartás pedig ezen esetkört maradéktalanul lefedi. Jogi álláspontja szerint a vádlott kérdésében megfogalmazott segítségkérés egyértelműen a felesége számára történő jogtalan előny megszerzésére irányult - hivatali helyzetének felhasználásával.

A büntetés kiszabása során súlyosító körülményként a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottságát, enyhítő körülményként a kiskorú gyermek eltartásáról való gondoskodást indítványozta értékelni.

A másodfokú bíróság nyilvános ülésén a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban írtakat változatlanul fenntartotta. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a tényállást egészítse ki a vádlottra vonatkozóan a hivatalos személyi minőség törvényi megjelölésével, valamint az ügyben alkalmazott szabálysértési joganyagra hivatkozással. Hangsúlyozta azon

álláspontját, miszerint az elsőfokú bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségének hiányát hibás jogi következtetéssel állapította meg. **Vádlott** a hivatali állásából következő befolyását már akkor érvényesítette, amikor kiderítette az intézkedő rendőr telefonszámát és utóbbira nyomást próbált gyakorolni a jogtalan előny megszerzése érdekében. A következő lépése a hivatali befolyásának érvényesítése útján a szabálysértési előadó megkeresése, és hozzá az ismert tartalmú kérdés intézése. Az erre adott válasz illetőleg az ezzel a helyzettel szorosan kapcsolatos körülmények leleplezik a vádlottnak a jogtalan előny megszerzésére irányuló szándékát.

Fenti magatartásával a vádlott maradéktalanul megvalósította a hivatali visszaélés büntetvényének törvényi tényállási elemeit, melyre tekintettel a főügyészség indítványozta az elbíráláskor hatályban lévő Btk. 305. § a.) pontjába ütköző és minősülő bűncselekményben a vádlott bűnösségének megállapítását, és vele szemben Btk. 33. § (4) bekezdésének alkalmazásával, a Btk. 50. §-a alapján pénzbüntetés kiszabását.

A védő a nyilvános ülésen az első fokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Az ügyészi fellebbezés és a fellebbviteli főügyészség álláspontja alapos.

Az ítélet tábla a Be. 406. § (1) bekezdése szerinti megismételt másodfokú eljárásban a bejelentett fellebbezésre tekintettel az első fokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt, teljes terjedelmében bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése szerint.

Ennek során megállapította, hogy az első fokú bíróság a perrendi szabályok betartása mellett, megfelelő körben folytatta le a bizonyítási eljárást, beszerzett és a tárgyalás anyagává tett minden olyan bizonyítékot, amely a vád elbírálása, a tényállás megállapítása szempontjából jelentőséggel bír.

A vádlott az eljárás során mindvégig tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, azt, hogy bármilyen módon megpróbálta volna befolyásolni a rendőrkollegáit a felesége szabálysértési ügyében. A bíróság kihallgatta **1. tanút, 2. tanút, 3. tanút, 4. tanút**, azt a személyt aki az intézkedő rendőrként a telefonszámát megadta a vádlott részére, továbbá a vádlott közvetlen munkatársait, **5. tanút és 6. tanút** is. Figyelembe vette az egyéb okirati bizonyítékokat, így a nemzetvédelmi szolgálat feljelentését, a kapcsolatos szabálysértési ügyirat tartalmát, a gépjármű nyilvántartás adatait, a kereseti kimutatást, parancsnoki véleményt, ORFK utasítás vonatkozó részeit. Ezek mérlegelése alapján állapította meg a tényállást, amely összhangban áll az okszerűen értékelt bizonyítékokkal, azonban az alábbiak tekintetében helyesbítésre és kiegészítésre szorul:

- az ítélet tábla a III. pontból az ítélet harmadik oldalának első és második bekezdésében foglaltakat mellőzte, mert azok az ítélet indokolásába tartozó megállapítások tartalmaznak.

- az ítélet 4. oldal második bekezdésének első része ugyancsak a jogi indokolás körébe tartozó és jogi következtetéseket is tartalmazó megállapítások halmaza,

miszerint „a vádlott, aki nem vitásan a rendőri mivoltából fakadó kapcsolatait vetette latba akkor, amikor a fentiek szerint csupán érdeklődést tanúsított a felesége szabálysértési ügye iránt, azonban a fellépése nyomán az eljárás alá vont házastársa nem jutott jogtalan előnyhöz, a vádlott ilyenre nem is törekedett, **1. tanút** és **2. tanút** sem kísérelte meg a hozzátartozója érdekében befolyásolni" ezt a részt az ítéletábra ugyancsak mellőzte.

- az ítéletábra az elsőfokú ítéletnek a bizonyítékok értékelésével kapcsolatos részéből, a 6. oldal (4) bekezdésében foglaltakat az iratellenes megállapítások okán mellőzi, ennek lényege szerint „a tanú eleve gyanakodva, a vádlottól valamilyen jogellenes magatartást várva bocsátkozott a terhelttel való beszélgetésbe, ez az előítélet nyilván közrehatott abba, hogy a tanúban - ilyen irányú kifejezett és határozott megnyilatkozás hiányában is - a vádlott részéről a jogellenes befolyásolásra való törekvés benyomása alakult ki „, ugyanis **2. tanú** a 2012. március 21. napján megtartott tárgyaláson a tanács elnökének azon kérdésére, hogy a kapitánnyal való előzetes beszélgetés nem befolyásolta-e, nem eleve olyan szemüveggel nézett a vádlottra, a találkozásra, hogy valami nem korrekt, éppenhogy úgy nyilatkozott, hogy őt ez egyáltalán nem befolyásolta.

- az ítéletábra az ítélet III. pontjából, az ítélet 4. oldal második bekezdését azzal egészíti ki, hogy a Bicskei Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság a 07802/849-1/2011/szabs. számú határozatának meghozatala a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. Törvény 13. § (1) bekezdés b.) pontja, 87. § (1) és (3) bekezdése, 88. §-a, 89. §-a, 90. § (3) bekezdése, 102/A. § (1) bekezdése, 111. § (1), (2), (4), (12) bekezdése, 115. § (1) bekezdése, rendelkezései, továbbá az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII.28.) Korm. Rendelet 54. § (1) bekezdése és 64. § (1) bekezdése valamint az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 5. § (4) bekezdése rendelkezésein alapul.

- az ítéletábra a III. pontból, az ítélet 4. oldal harmadik bekezdésében foglaltakat kiegészíti azzal, hogy a vádlott a Btk. 137. § 1.) pontja alapján minősült hivatalos személynek (a jelenleg hatályos 2012. C. törvény 459. § (1) bekezdése 11. pontjának k.) alpontja.

Az iratok tartalma alapján a Be. 352. § (1) bekezdése a.) pontjának alkalmazásával történt helyesbítéssel és kiegészítéssel a tényállás már teljes mértékben megalapozottá vált, amely mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ilyen módon az ítéletábra a Be. 352. § (2) bekezdése szerint a helyesbített és kiegészített tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet.

Osztotta a ítéletábra a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, mely szerint az első fokú bíróság hibás jogi következtetéssel állapította meg a terhelt büntetőjogi felelősségének hiányát.

A hivatali visszaélés büntettét az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaél. Jelen esetben a hivatali helyzettel egyéb módon való visszaélés valósulhat meg, amely a hivatali helyzethez fűződő jogok rendeltetésellenes tanúsítását jelenti, és a jogtalan előny megszerzésének célzatával társul.

Az irányadó tényállás alapján megállapítható volt, hogy a vádlott korábban több éven keresztül járőrként dolgozott, nyilvánvalóan ismerte a gépjármű ellenőrzés szabályszerű lefolyását, tisztában volt a gépjárművek központi adatbázisból történő priorálásának menetével is. Amikor arra hívta fel az intézkedő rendőrt, hogy tekintse meg tüzetesebben az intézkedés alá vont gépkocsin lévő érvényesítő matricát, illetőleg tőle utóbb arról érdeklődött, hogy mikor foglalja írásba a feljelentést, a szándéka lényegében arra irányult, hogy a rendőr a feleségével szemben korábban végrehajtott intézkedést tegye semmissé, attól tekintsen el, illetve kedvezőbben járjon el.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott rákérdezett a szabálysértési előadónál, hogy milyen segítséget tudna neki nyújtani az ügyben, amire a nevezett válasza egyértelmű volt, miszerint semmiyet, senkiért és semmiért nem teszi kockára a munkáját és hivatását. A kérdésből és a válaszból kizárólag az a következtetés vonható le, hogy a vádlott célja a felesége szabálysértési felelősségre vonásának elkerülése illetőleg a várható büntetés megszokott gyakorlathoz képesti minimalizálása volt, a szabálysértési előadó pedig utóbbi szándékfelismerése mellett azonnal felmérte, hogy a vádlott kérésének teljesítésével és annak kitudódásával a munkáját és a hivatását veszélyezteti, ezért történt a határozott elutasítás.

A vallomásokból kiderült, hogy a vádlott meglepődött, hogy más szabálysértési előadóhoz is kerülhet a felesége ügye, amely körülmény is igazolja, célzatosan azért kereste régi ismerősét, **2. tanút** a szabálysértési ügyük kedvező irányú elbírálása céljából, mert úgy tudta, adott körzetben nevezett látja el egyedül ezt a feladatot. Az sem mellékes, hogy **2. tanú** számára a vádlott által a fentiek szerint kialakított szituáció azt sugallta, hogy régi ismerőse a felesége által elkövetett cselekménynek az ő közreműködése útján történő enyhébb elbírálását kívánta elérni a magatartásával.

Azt a körülményt is szem előtt kellett tartani, hogy miután **2. tanú** ismertette a szabálysértési eljárás jogszabály szerinti menetét, illetőleg a halmazati büntetés rendelkezéseit, a vádlott gúnyosan válaszolt, hogy tudja ezeket, látott már ilyen határozatot. Utóbbiból következően a vádlott tisztában volt a szabálysértési eljárás menetével, a határozat megtámadásának lehetséges módozataival, tehát a kérdésében megfogalmazott segítségkérés nyilvánvalóan nem felvilágosítás kérésre irányult. A távozása előtt a vádlott még odavetette a szabálysértési előadónak, milyen jó lesz, ha felesége megkapja a maximális bírságot, az 50.000 Ft-ot, nem lesz túl jól tőle. A vádlott utóbbi kijelentéséből kizárólag az a következtetés vonható le, hogy felesége ügyében a rendőri mivoltát felhasználva annak érdekében járt el, hogy a szabálysértési eljárás vagy megszüntetésre kerüljön, vagy a várható büntetés a gyakorlathoz képest lényegesen enyhébb, esetleg minimális legyen.

Az irányadó tényállás alapján összességében az állapítható meg, hogy a rendőr foglalkozású vádlott az általános hivatali kötelezettségeit megszegve, magánügyben, magánelőny érdekében élt vissza hivatali helyzetével. A szabálysértési eljárásban kívülállóként, a

rendőrségen belüli helyzetét kihasználva, kiderítette a feleségével szemben szabálysértések elkövetése miatt intézkedő rendőr nevét, külön forrásból felkutatta a mobiltelefonjának számát, majd magát a telefonban rendőrként, a beosztásával együtt megnevezve megkísérelt illetéktelen befolyást gyakorolni az intézkedő rendőrré, mégpedig közvetlenül a vitatott intézkedést követően, lehetőleg az írásbeli feljelentés elkészítését megelőzően, majd pedig személyesen is az általa ismert szabálysértési előadóra próbált ráhatni a fellépésével - áttételes, de nyíltan érzelmi típusú befolyásolással.

Osztotta az ítéletábra a főügyészégi álláspontot annyiban is, hogy a vádlott ugyan a konkrét kérdés megfogalmazásától tartózkodott, a rendőrként illetőleg régi jó ismerősként történő fellépésével, ráutaló magatartással nyomást, befolyást gyakorolt előbb az intézkedő rendőrré majd a szabálysértési előadóra, a felesége érdekében illetéktelenül kísérelt meg beavatkozni a szabálysértési eljárásba.

Aggálytalanul megállapítható tehát, hogy a vádlott a hivatali állásából, tevékenységéből adódó ismeretségét, befolyását személyes célokra kívánta felhasználni annak érdekében, hogy hozzátartozója a megindított szabálysértési eljárásban jogtalan előnyhöz jusson.

Az első fokú bíróság által meghivatkozott eseti döntések közül a BH.1996/185. szám alatt közreadott foglalja össze az addigi következetes ítélezési gyakorlatot. E szerint a hivatali helyzettel való visszaélés fogalma alá esik egyrészt a személyes cél érdekében történő hivatalos fellépés, vagyis a hivatalos eljárás során a hivatali jogosultságnak törvényes feltételek nélküli igénybevétele, másrészt a hivatali állásból, tekintélyből vagy tevékenységből adódó ismeretségnek, függőségnek, befolyásnak személyes célokra való felhasználása, amelynél a hivatalos személy éppen ezt a sajátos helyzetéből fakadó lehetőséget aknázza ki azért, hogy jogtalan előnyhöz jusson. Az utóbbi döntés által kikristályosodó gyakorlatot az utóbb közreadott eseti döntések is megerősítik (BH. 2004/493.I., BH.2002/472., EBH 392., BH 1999/245. számú elvi határozat).

A fentiekre tekintettel a vádlott felmentésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, az első fokon eljáró bíróság a döntően megalapozott tényállásból az ítélezési gyakorlat helyes felhívása mellett téves jogi következtetést vont le **vádlott** büntetőjogi felelősségének hiányára nézve.

A 2013. július 1. napjától hatályos 2012. évi C. törvény rendelkezéseire figyelemmel a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kellett, hogy az elkövetéskor vagy elbíráláskor hatályos törvény rendelkezései alkalmazandóak- e vádlotti cselekmény elbírálásakor. Mind az elkövetéskor, mind pedig az elbíráláskor hatályos törvény a hivatali visszaélés büntetettét 3 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Ugyanakkor a fellebbezési főügyészégi átiratában szereplő, pénzbüntetés kiszabására irányuló indítvány - amely az ítéletábra álláspontja szerint is az irányadó bűnösségi körülményekkel arányos szankciót jelent - vonatkozásában az állapítható meg, hogy a pénzbüntetés tételkerete, ezen belül az egy napi tételnek megfelelő összeg minimum volumene a jelenleg hatályos törvény rendelkezései értelmében lényegesen kevesebb, mint az elkövetéskor hatályban lévő, így az elbíráláskor hatályban lévő törvény enyhébb elbírálást biztosít e tekintetben a vádlott számára, és ebből

következően a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján a cselekmény elbírálásakor e törvény alkalmazandó.

A fentiekre figyelemmel az ítélőtábla a jelenleg hatályos büntető törvénykönyvi rendelkezések alkalmazásával - az első fokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatva - a vádlott bűnösségét a Btk. 305. § c.) pontjába ütköző és aszerint minősülő hivatali visszaélés büntetében mondta ki.

A bűnösség megállapításából következően az ítélőtábla a vádlottal szemben a Btk. 79. §-ban és 80. §-ban foglaltakra figyelemmel büntetést szabott ki. E körben a vádlott javára enyhítő körülményként értékelte a bűncselekmény elkövetése óta bekövetkezett jelentős időmúlást, illetőleg a vádlott kiskorú gyermek eltartásáról való gondoskodását.

Ugyanakkor súlyosító körülményként értékelte a hivatali visszaélést megvalósító cselekmények elszaporodottságát.

A súlyosító és enyhítő körülmények együttes értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy a vádlottal szemben a büntetés céljának eléréséhez nincs szükség szabadságvesztés kiszabására, elegendőnek mutatkozik a Btk. 33. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezésre figyelemmel a Btk. 50 § (1) és (3) bekezdése szerinti pénzbüntetés alkalmazása. Utóbbi során az ítélőtábla az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel határozta meg a pénzbüntetés napi tételeinek számát és a terhelt vagyoni, jövedelmi és személyi viszonyait, valamint az életvitelét tartotta szem előtt az egy napi tételnek megfelelő összeg meghatározásánál.

A fenti körülmények figyelembevételével az ítélőtábla a Németországban dolgozó, de családjától távol, szerény anyagi körülmények között élő vádlott esetében a törvényi minimumhoz közeli összegben állapította meg a pénzbüntetés egy napi tételének megfelelő összeg nagyságát.

A határozatnak a pénzbüntetés átváltoztatására vonatkozó rendelkezése a Btk. 51. § (1) bekezdésén alapul.

Az ítélőtábla a Btk. 338. § (1) bekezdése alapján kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség viselésére, a határozatnak a megismételt másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről rendelkező része a Be. 403. § (5) bekezdésén alapszik.

Győr, 2014. január 15. napján

. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

Dr. Németh Balázs sk.
a tanács tagja, előadó

Dr. Takácsné
dr. Helyes Klára sk.
a tanács tagja

Z á r a d é k :

Az ítélet és ezzel az abban foglalt változtatással a Tatabányai Törvényszék 3.B.514/2011/8. számú ítélete 2014. február 28. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2014. február 28. napján

. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó: